

Cu câteva zile înainte de întâi octombrie, mă plimbam din întâmplare cu soția mea prin Tiergarten¹; acolo ne-am oprit pe un podeț, proptindu-ne cu coatele de balustradă. Dedesubt, pe suprafața liniștită a apei, am admirat replica exactă (ignorând modelul, desigur) a tapiseriei de toamnă a parcului, cu frunzișul multicolor, albastrul sticlos al cerului, conturul întunecat al parapetului și al fețelor noastre înclinate. Când cădea lent o frunză, fâlfâia în sus spre-a o-ntâlni, din adâncurile umbroase ale apei, dublura sa inevitabilă. Întâlnirea lor era tăcută. Frunza cobora rotindu-se în jos, și rotindu-se în sus se ridica înspre ea, nerăbdătoare, reflexia sa exactă, frumoasă, letală. Nu-mi puteam desprinde privirea de la acele întâlniri inevitabile.

— Haide, a spus Lidia și-a oftat. Toamnă, toamnă, a zis după un timp. Toamnă. Da, e toamnă.

Purta deja haina ei din blană pătată de leopard. Am urmat-o agale, străpungând cu bastonul frunzele căzute.

— Ce drăguț trebuie să fie în Rusia acum, a spus ea (emitea enunțuri similare la început de primăvară și în zilele frumoase de iarnă; numai vara nu avea nici un fel de efect asupra imaginației sale).

— ...Nu-i fericire-n lume... Dar gândul liber este... Demult visez o soartă tihnită ca-n poveste. Rob ostenit, mi-i gândul demult să...

— Hai, rob ostenit. Cinăm puțin mai devreme.

1. Grădina zoologică (germ.).

— ...să fug de toate... Probabil ți s-ar părea plictisitor, Lidia – fără Berlin, fără prostiile vulgare ale lui Ardalion ?

— Ei, nu. Și eu îmi doresc teribil să merg undeva... Soare, valurile mării. O viață ușoară, liniștită. Nu pot să-nțeleg de ce trebuie să-l critici așa.

— ...Iubita mea, e vremea... Vrea inima popas... O, nu, nu-l critic. Apropo, ce putem să facem cu acel portret monstruos ? E absolut hidos. Trec zile după zile...

— Privește, Hermann, călăreți. Sunt convinsă că femeia aceea se crede o frumusețe. O, haide, mergi. Te târăști ca un copil bosumflat. Serios, știi, țin foarte mult la el. De mult îmi doresc să-i dau bani mulți, pentru o excursie în Italia.

— ...O soartă tihnită... Mi-i gândul demult... În zilele noastre, Italia nu-i va fi de ajutor unui pictor slab. Poate c-a fost așa cândva, demult. Rob ostent, mi-i gândul demult...

— Pari de-a dreptul adormit, Hermann. Hai să ne mișcăm, te rog.

Acum, ca să fiu sincer : nu râvneam în mod deosebit la odihnă ; dar mai apoi acesta a devenit un subiect de discuție permanent între mine și soția mea. Abia ce ne găseam singuri, că eu deja, cu o obstinație grosolană, întorceam conversația spre „colțul meu de plăceri curate“ – cum spune poemul acela de Pușkin.

Între timp, număram zilele cu nerăbdare. Amânasem întâlnirea până pe întâi octombrie fiindcă doream

să-mi ofer o șansă de a mă răzgândi; și nu mă pot abține să nu-mi închipui astăzi că dacă *m-aș fi răzgândit* și nu m-aș fi dus la Tarnitz, Felix ar mai zăbovi încă sub ducele de bronz sau s-ar odihni pe vreo bancă din apropiere, desenând cu bastonul său, de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga, curcubeiele de pământ desenate de orice om cu un baston și timp de pierdut (eterna noastră supunere față de cercul în care suntem cu toții prizonieri!). Da, așa ar sta el până în ziua de azi, iar eu mi l-aș aminti în continuare, cu un chin și-o patimă sălbatică; un dinte cumplit de dureros și nimic cu care să-l poți extrage; o femeie pe care nu o poți avea; un loc care, din cauza straniei topografii a coșmarurilor, rămâne atroce de inaccesibil.

În ajunul plecării mele, Ardalion și Lidia dădeau pasiențe, în timp ce eu pășeam în lung și-n lat prin camere și mă examinam în toate oglinzile. Pe-atunci, încă eram în relații admirabile cu oglinzile. În ultimele două săptămâni, îmi lăsasem mustața să crească. Asta îmi modificase în rău înfățișarea. Deasupra gurii mele palide se ițea o pată maroniu-roșcată, cu o fantă mică și obscenă la mijloc. Aveam senzația că e cumva lipită; iar uneori mi se părea că un mic animal țepos mi se cuibărise pe buza de sus. Noaptea, pe jumătate adormit, mă ciupeam dintr-odată de față, iar degetele mele nu o recunoșteau. Deci, cum spuneam, mă învârteam prin casă și fumam și din fiecare ciob de suflet din apartament mă privea, cu ochi neliniștiți, dar și gravi, un individ fabricat în

grabă. Ardalion, într-o cămașă albastră cu o cravată pseudoscoțiană, dădea repede carte după carte, ca un jucător de tripou. Lidia stătea într-o parte a mesei, cu picioarele încrucișate și fusta ridicată până deasupra liniei ciorapilor, și expira fumul țigării în sus, cu buza de jos împinsă înainte și ochii fixând cărțile de pe masă. Era o noapte întunecată și frământată; la fiecare cinci secunde apărea, măturând razant acoperișurile, raza palidă a Turnului Radio: o zvâcnire luminoasă; blânda nebunie a unui reflector rotitor. Prin micul geam întredeschis de la baie venea, dinspre niște ferestre de dincolo de curte, vocea mieroasă a unui crainic. În sufragerie, lustra lumina hidosul meu portret. Ardalion, în cămașa lui albastră, dădea repede cărțile; Lidia stătea cu cotul pe masă; fumul se înălța din scrumieră. Am ieșit pe balcon.

— Închide ușa – e curent, s-a auzit vocea Lidiei din sufragerie.

Un vânt puternic făcea stelele să clipească și să pâlpaie. M-am întors înăuntru.

— Încotro merge drăguța noastră? a întrebat Ardalion, fără să-și îndrepte atenția spre vreunul dintre noi.

— La Dresda, a răspuns Lidia.

Acum jucau *duraciki*, fraierii.

— Sincerele mele complimente Sixtinei, a zis Ardalion. Nu, mă tem că nu pot să acopăr aia. Să vedem. Așa.

— Ar face mai bine dacă s-ar duce la culcare, e mort de oboseală, a spus Lidia. Hei, n-ai voie să atingi pachetul, nu-i cinstit.

— N-am vrut, a spus Ardalion. Nu te enerva, piscoiaș. Și pleacă pentru mult timp?

— Și asta, dragă Ardi, și asta, te rog, n-ai acoperit-o nici pe asta.

Au continuat așa pentru mult timp, vorbind ba despre cărțile lor, ba despre mine, ca și când n-aș fi fost în cameră sau ca și cum aș fi fost o umbră, o fantomă, o creatură necuvântătoare; și acel obicei al lor de a glumi, care înainte mă lăsa indiferent, acum îmi părea încărcat de sensuri, ca și când într-adevăr numai reflexia mea ar fi fost prezentă, corpul meu fiind foarte departe.

A doua zi după-amiază, am plecat la Tarnitz. Aveam la mine o valiză și-mi stânjenea mișcările, căci aparțin acelei categorii de oameni care urăsc să care ceva; ceea ce-mi place mie este să etalez mănuși scumpe din piele de căprioară, să-mi întind degetele și să-mi legăn brațele lejer, pe când merg relaxat și-mi scot la iveală vârfulurile strălucitoare ale picioarelor mele elegant încălțate, care sunt mici pentru statura mea și foarte șic în ghetrele lor gri-șoarece, căci ghetrele sunt asemănătoare mănușilor, în sensul că îi dau omului o eleganță discretă, înrudită cu distincția specială conferită de articolele de călătorie de lux.

Ador acele magazine unde se vând valize, miro-sind plăcut, scârțâind; virginitatea pielii de porc sub pânza care o acoperă; dar divaghez, divaghez – poate că *vreau* să divaghez... nu contează, haideți să continuăm, unde eram? Da, am aranjat să-mi las

valiza la hotel. Care hotel? Am traversat piața, uitându-mă în jur nu numai după un hotel, dar încercând și să-mi amintesc locul, căci trecusem pe aici odată și-mi aduceam aminte de bulevardul de colo și de poștă. N-aveam timp, totuși, să-mi exersez memoria. Dintr-odată, vederea mi-a fost invadată de firma unui hotel, ușa de la intrare, o pereche de dafini în vase verzi de fiecare parte.... însă acea insinuare a luxului s-a dovedit a fi o minciună, căci de îndată ce intrai erai izbit de duhoarea de la bucătărie; doi dobitoci lățoși beau bere la bar, iar un ospătar bătrân, stând pe vine și fluturând din capătul unui șervet ținut la subsuoară, rostogolea pe podea un cățeluș gras, cu burta albă, care flutura și el din coadă.

Am cerut o cameră (adăugând că fratele meu s-ar putea să petreacă noaptea cu mine) și mi s-a dat una măricică, cu două paturi și o carafă cu apă stătută pe o masă rotundă, ca la farmacie. Ospătarul a plecat, am rămas acolo mai mult sau mai puțin singur, cu urechile țiuind și invadat de senzația unei surprize ciudate. Dublul meu probabil era deja în același oraș ca și mine; aștepta deja, poate, în acel oraș; prin urmare, eram reprezentat de două persoane. De n-ar fi fost mustața și hainele mele, personalul de la hotel ar fi putut să – dar poate că (am continuat, sărind de la o idee la alta) trăsăturile lui s-au schimbat și acum nu mai erau ca ale mele, deci venisem în zadar. „Te rog, Doamne!“, am spus tare și n-am reușit eu însumi să înțeleg de ce-am zis